

ศึกษาแนวคิดสวรรค์ของนิกายสุขาวดี

Study the concept of heaven of the Sukhāvātī (Pure Land Buddhism)

วรรณาวรรณา พลรบ

Wanna Pholrob

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus

Corresponding Author, E-mail: wanna6538@gmail.com

บทคัดย่อ

การไปเกิด ณ แดนสุขาวดี ของพระอมิตาภะ ซึ่งเชื่อว่าเมื่อ ไปเกิดแล้ว จะไม่ตกต่ำ มาสู่อบายภูมิอีก โดยผู้จะไปเกิดต้อง มีคุณธรรม สามประการคือ กตัญญูกตเวที ยึดพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่ง จิตมั่นคง ต่อ โพธิญาณ นอกเหนือ จากนี้ ต้องสวดมนต์ ระลึกถึงพระอมิตาภะ ตั้งปณิธานไปเกิด ในสุขาวดี จึงจะได้ไป เกิด สมปรารถนา

สวรรค์ ของนิกาย สุขาวดี มหายาน เหมือน หรือ แตกต่างจาก สวรรค์ ในเถรวาทอย่างไร พบว่า ส่วนใหญ่ มี ความเหมือน กัน แต่มีบางอย่าง ที่ไม่เหมือนกัน เช่น มหายาน จะไปสวรรค์ ทำกุศล ไว้มาก มี อบายภูมิ เป็นที่หมาย แต่มีผู้สอน ให้ระลึกถึง “พระอมิตาภะ” พุทธเจ้า แล้วทำตาม อยู่ชั่ว 10 ขณะจิต แล้ว ไปต่อ ภพภูมิใน แดนสุขาวดี จนบรรลุ เป็นอรหันต์ บนสวรรค์นั้นเลย

เรื่องกรรม และวิบากกรรม เมื่อวิบากกรรม ดีมากกว่า วิบากกรรมร้าย ก็มีสิทธิ์ ไปสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ได้ และเมื่อเสวยวิบากกรรม บนสวรรค์ชั้นต่าง ๆ จบแล้ว ก็จะมี บุญพินิต 5 ประการ ปรากฏ แก่เทวดา 1. ดอกไม้ ที่ประดับ เที้ยวแห่ง 2.พัสดราภรณ์ ที่ประดับ ที่สวมใส่ หมองจางลง 3.เหงื่อไหล ออกจาก รักแร้ 4. ผิวพรรณ เศร้าหมอง ปรากฏที่กาย 5.เทพบุตร นั้นจะหมด ความยินดีในทิพยสมบัติ ของ ก็มีสิทธิ์ไป สுகติของ เทวดา คือ ความเป็นมนุษย์ หลังจาก ความเป็น มนุษย์แล้ว ทำ กายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต นรก กำเนิด เดรัจฉาน เปรตวิสัย ยังไปเกิด ได้อีก สวรรค์ จึงเป็น แค่ ภพ ภูมิ การเวียน วาย ตาย เกิด ในสังสารวัฏ เท่านั้น

คำสำคัญ : สวรรค์, ความสุข, เทวดา, พระอมิตาภะ

Abstract

The person who is going to be born must have three virtues: filial piety, taking refuge in the Triple Gem. mental stability In addition to this, one must pray to remember Amitabha's determination to be born in Sukhāvātī in order to achieve his wish.

The heavens of the Sukhavati Mahayana Sect are the same or different from Heaven in Theravada, however, found that most of them were the same. But there are some things that are different, for example, Mahayana will go to heaven. do a lot of charity There is a bad place as a destination But there was a teacher to remember the Buddha "Amitabha" and followed it for ten minutes and then went to the realm of the Sukhāvātī. until he attained an arahant in the heavens

While Theravada believed Karma and result of Karma When the good deeds are greater than the bad deeds He has the right to go to the different levels of heaven, and when he finishes his result of karma in the different heavens.

There will be five ascendants appearing to the gods. 1. Flowers that decorate wither. 2. The apparel that is worn has faded. 3. Sweating from the armpit 4. A dull complexion appears on the body. 5. That son of the gods will lose his delight in his divine wealth. I have the right to go to the heavens of the gods. humanity After being a human being, defraud, corrupt speech, corrupt mentality, hell, the birth of the beast, jinn can still be born again. So heaven is just a realm. with circulating Death is born only in samsara.

Keywords : Heaven, Happiness, Angel, Amitabha

ความหมายของสวรรค์ในนิยายสุขาวดี

ดินแดน อันมีความสุข ตลอดกาล สัตว์ทั้งหลาย ในที่นั้นไม่มีทุกข์กาย หรือ ทุกข์ใจ มีแต่ ความสุขอย่างเหลือ ประมาณ เหตุนี้จึงชื่อว่า สุขาวดี ที่อยู่ ของเทวดา เป็นชั้น ๆ

สุขาวดี มีความหมายตามตัวอักษรว่า ดินแดนแห่งความสุข **สุขา** คือ ความสุข **วดี** ในพจนานุกรมฉบับมติชน คือ รั้วหรือกำแพง หรือเครื่องตกแต่ง สุขาวดีเป็นที่ปรารถนาของชาวพุทธ ต้องการจะไปเกิดหรืออุบัติ ณ ภพภูมินั้นเมื่อถึงคราวสิ้นอายุขัยจากโลกมนุษย์นี้ไปแล้ว ไม่ว่าจะเท่านั้น สำหรับผู้มีจิตแน่วแน่ในทางธรรม ก็ยังสามารถเข้าสู่แดนสุขาวดีได้แม้ขณะเมื่อยังมีชีวิตอยู่ ความละเอียดเรื่องนี้จะกล่าวถึงข้างหน้า น่าสนใจมากใช่ไหมครับ ที่เราสามารถเข้าสู่แดนสุขาวดีได้ แม้ขณะยังมีชีวิตอยู่ ในวรรณคดีเชิงพุทธศาสนาคติ มหายานของ คาร์ล เจลเลอร์ (Karl Gjellerup) ผู้เป็นนักเขียนนวนิยายรางวัลโนเบลโพธิ์ ปี 2464 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกสั้น ๆ ว่า เค.จี. ซึ่งรู้จักกันว่าชื่อเรื่อง *กามนิตผู้แสวงบุญ* (The Pilgrim Kamanita) แต่ใน

บ้านเรารู้จักกันดีว่า วาสิวฐี (แปลโดยเสถียรโกเศศ และ นาคะประทีป) ครั้งหนึ่งเคยกำหนดให้เป็นหนังสือเรียนวรรณคดีชั้นมัธยมปลาย... สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ยังแนะนำว่าเป็นหนังสือดี หนึ่ง ในร้อยเล่มที่คนไทยควรอ่านอีกด้วย (ส.สีมา, 2563: ออนไลน์)

ประเภทของสวรรค์

- ดินแดน สุขาวดี หรือ พุทธเกษตร ของ พระอมิตาภะ ตามที่ กล่าว ไว้ใน อมิตายุรชยานสูตร มี 9 ชั้น คือ
1. สำหรับ ผู้มี เมตตา กรุณา มีศีล สมบูรณ์ มีจิตเลื่อมใส ไม่คลอนแคลน
 2. สำหรับ ผู้มีความรู้ แดกฉาน ในธรรม เลื่อมใส นิกาย มหายาน เชื่อใน กฎแห่งกรรม เมื่อตาย จะไปอยู่ใน ดอกบัว ไม้ทัน ข้ามวัน ดอกบัว จะบาน ได้ฟังธรรม ภายใน 7 วัน
 3. สำหรับ ผู้เชื่อมั่น ใน กฎแห่งกรรม เลื่อมใส นิยามมหายาน เมื่อตาย จะไปอยู่ใน ดอกบัว 7 วัน จึงจะบาน ได้ฟังธรรม ภายใน 37 วัน
 4. สำหรับ ผู้ รักษา ศีลอุโบสถ สมบูรณ์ ดอกบัว ที่ผู้นั้น ไปเกิด จะค่อย ๆ บาน เมื่อได้ ฟังธรรม ก็จะได้เป็น พระอรหันต์
 5. สำหรับ ผู้ถือ ศีลอุโบสถ เพียงวันหนึ่ง คินหนึ่ง หรือ สมาทาน ศีลภิกษุหรือ ศีลสามเณร ไม่บกพร่อง เมื่อตาย จะไปเกิดใน ดอกบัวอยู่ 7 วัน ดอกบัว จึงจะบาน เมื่อฟังธรรม จะได้เป็น พระโสดาบัน อีกครั้งกลับไป จะได้เป็น พระอรหันต์
 6. สำหรับ ผู้เลี้ยงดู บิดา มารดา มี มนุษยธรรม เมื่อ ใกล้ตายได้ฟังเรื่องของ สุขาวดี และ มีจิตเลื่อมใส เมื่อตาย จะไปเกิดใน สุขาวดี และฟังธรรม หนึ่งกัลป์ จึงจะได้เป็น พระอรหันต์
 7. สำหรับ ผู้ทำ อกุศลกรรม แต่ได้ ฟังเสียง สวดพระธรรม หรือมีผู้สอนให้ ระลึกถึง พระอมิตาภะ เมื่อตาย จะไปเกิด ในดอกบัว นาน 77 วัน จึงจะบาน หลังจากนั้น ต้องฟังธรรม นานถึง 10 กัลป์ จึงจะได้ เป็น พระอรหันต์
 8. สำหรับ ผู้ทุศีล มีทุกคติ เป็น ที่หมาย แต่เมื่อ ใกล้ตาย มีผู้สอน ให้ระลึกถึง พระอมิตาภะ เมื่อตาย จะไปเกิด ในดอกบัว นาน 6 กัลป์ จึงจะบาน เมื่อ ฟังธรรม จึงเริ่ม ตั้งจิต ปรารถนา พุทธภูมิ
 9. สำหรับ ผู้ทำ อกุศลกรรม ไว้มาก มีอบายภูมิ เป็นที่หมาย แต่มีผู้สอนให้ระลึกถึง พระอมิตาภะ แล้วทำตามอยู่ชั่ว 10 ขณะจิต เมื่อตายจะไปเกิด ในดอกบัว นานถึง 12 กัลป์ จึงจะบาน เมื่อได้ ฟังธรรม จึงตั้งจิตถึง พุทธภูมิ (ประสงค์ แสนบุราณ, 2548: 29)

ลักษณะของสวรรค์ของนิกายสุขาวดี

ใน สุขาวดี โลกธาตุ มี กำแพงแก้ว 7 ชั้น มีต้นตาล 7 แถว มีตาข่าย กระดิ่งทองโยง ให้เนื่อง กันแล้ว
ไปด้วยแก้ว สี ประการ ล้อมรอบบริเวณ เหตุนี้จึงชื่อว่า สุขาวดี ยังมี สระแก้ว 7 ประการ คือ เงิน ทอง ไพฑูรย์
ผลึก ทับทิม ประพาล พลอยลาย เต็มเปี่ยม ไปด้วย อันมีอัมฤกษ์คึกคึกณ เบื้องล่าง แห่งสระนั้น มีทรายทอง

ทั้ง สี่ด้าน แห่งสระ มีชั้นบันได อัน วิจิตรประติษฐ์ ขึ้นด้วย ทอง เงิน ไพฑูรย์ และผลึก ที่บนฝั่ง ขอบ
สระ มีต้นไม้แก้ว 7 ประการ งามน่าดู เป็นที่ชื่นตา ยิ่งนัก

ในสระนั้น มีดอกบัว สันฐาน โตเท่า กงเกวียน บ้างสีขาว บ้างเหลือง แดง ขาว ล้วนงดงาม และส่ง
กลิ่น ตลบไป มีเครื่องทิพย์ ดุริยางคดนตรี อยู่ในรันดร พื้นดินลาด ไปด้วยทอง เป็น สุวรรณปฐพี

มีดอก มณฑารพ ตกส่งกลิ่น เตียรดาษ วันละ 6 ครั้ง ในเวลาเช้าตรู่ อากาศสด บริสุทธิ์ ผุ้งชน ย่อม
เก็บดอกไม้ วิเศษนี้ บรรจุ เต็มภาชนะ แล้วนำไปถวาย พระพุทธ ต่างพระองค์ ทั่วทุกทิศ ครั้น ถึงเวลากัดตก
ฤกษ์ เขาย่อมกลับ เข้าสู่ เคหะสถาน เมื่อถึงที่สุด แห่งการบริโภค ย่อมออกไป กระทำ ทิวาวิหาร (เดินเล่นตอน
กลางวัน)

มีนาถา วิหคชาติ สีต่างๆ เป็นอัครจรรย มี หงส์ มยุร โกญจา โกกิลา เป็นอาทิ นกเหล่านี้ ร้องประสาน
เสียงประกาศ อินทรี 5 พละ 5 โพชฌงค์ 7 มรรค 8 และ พระธรรม อื่น ๆ อีกมี ประการ ต่าง ๆ วันละ 6
ครั้ง บรรดา ผุ้งชน ที่อยู่ในที่นั้น เมื่อได้ยิน นกร้อง ย่อมกระทำมนสิการ แต่ พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระ
สงฆ์เจ้า

เธอจง อย่าสำคัญว่า นกทั้งหลายนี้ เกิดมาต่ำเตี้ย โดย ผลกรรม เพราะเหตุว่า ในสุขาวดี ไม่มีการ
ลงโทษ ใดๆเลย แม้แต่คำว่า นรกโลก ดิรัจฉานโลก ยมโลก ก็ไม่มีใคร เคยได้ยิน บรรดา นกทั้งหลายนี้
พระพุทธเจ้า “อมิตาภะ” นิรมิตขึ้น เพื่อให้ ประกาศ พระธรรม ใน พระพุทธ เกษตร นั้น เมื่อใด มีลมโชน
มาอ่อน ๆ บรรดาต้นไม้ และข่าย กระดิ่งทอง ที่แวดล้อม อยู่ นั้น ก็แกว่งไกว ให้ เสียง ประคุด ดุริยดนตรี
บรรเลง ขึ้นพร้อมกัน ตั้งโกฏฐิ ตั้ง แสนเครื่อง ผู้ใด ได้ยินเสียง อันไพเราะ นี่ย่อมบังเกิด พุทธานุสสติ ธรรมา
นุสสติ สังฆานุสสติ

เหตุไฉน พระพุทธเจ้า พระองค์นี้ จึงมีพระนามว่า “อมิต” รัตมีแห่ง พระพุทธองค์ นั้นย่อม ส่งไปไม่
มี ที่สิ้นสุด ทั่ว ทิศานุทิศ เหตุนี้ จึง ทรงนามว่า “อมิต” ชนมายู แห่ง พระพุทธองค์ นั้น กับทั้ง บริวาร ของ
ท่านนั้น ไม่มีกำหนด ชิดคั่น ชั่วกาลปาวสาน เหตุนี้จึง ทรงนามว่า “อมิตาภะ”

ได้บรรลุ โพธิญาณ มาจนบัดนี้ ล่วงเวลา ได้สิบกัลป์ มีสาวกเป็นอรหันต์ นับไม่ถ้วน พระโพธิสัตว์ ก็
เหมือนกัน (พระวรวงค์เธอ พระองค์เจ้าธานีวัต, 2471)

บำเพ็ญศีล ทาน ภาวนา อย่างไรจึงจะได้ขึ้นสวรรค์

สัตว์ที่ เกิดใน แดนสุขาวดี นี้ เป็น อวิวัตรตนิย (มีอันไม่แปรปรวน เป็นธรรมดา คือ จะได้ ตรัสรู้ ใน
วันใดวันหนึ่ง) เขาเหล่านั้นอย่างมาก จะเกิด อีกชาติเดียว (คือเป็นโพธิสัตว์แล้ว) และ ผู้เป็น ดังนี้ มีอยู่มาก จน

นับไม่ถ้วน บุคคลใด ได้ยินเรื่อง ดังนี้แล้ว ควรที่จะปรารถนา เกิด ในเขตนี้ เป็นแน่แท้ เพื่อจะได้ วิชาสะ กับผู้มีบุญ ดังกล่าว มาแล้วนี้ได้ โดยมูลเหตุ และคุณวิเศษ อันน้อยนิด ย่อมไม่เพียงพอ ที่จะบำเพ็ญตน ให้เกิดในแดนนี้ได้

วิธีขึ้นไปสู่สวรรค์แดนสุขาวัต

คนที่ ดี ไม่ว่าจะ หญิง หรือ ชาย ถ้าได้ สดับเรื่อง พระพุทธเจ้า “อมิตาภะ” จำพระนาม นั้นใส่ใจไว้ โดยมีให้ หลงลืม ชั่วโมงหนึ่ง สองวัน สามวัน สี่วัน ห้าวัน หกวัน และ เจ็ดวันแล้ว ถ้าแลเมื่อผู้นั้น ถึงใกล้กาลมรณะ เขาจะได้เห็น พระพุทธเจ้า “อมิตาภะ” แวดล้อม ไปด้วยบริวาร อันทรงศักดิ์ ครั้นเมื่อถึง แก่ มรณะไปแล้ว จักได้ ไปเกิดใน แดน สุขาวัต ที่ประทับแห่ง พระพุทธเจ้า “อมิตาภะ” จึงกล่าวว่า ทุกคนที่ได้ สดับ พระธรรมเทศนา นี้แล้ว ควรจะ สาธยาย มนต์ ให้ไปเกิดไปแดนนี้

สวรรค์ในศาสนาพุทธเถรวาท

สวรรค์ โลกของ เทวดา เมืองฟ้า ภพ ที่มี อารมณ์ เป็นเลิศ,โลกที่มี แต่ความสุข,เทวโลก ว่าด้วยเทพ 3

1. สมมุติเทพ
2. อุบัติเทพ
3. วิสุทธิตเทพ

สมมุติเทพ เป็นอย่างไร

คือ พระราชา พระราชกุมาร และพระราชเทวี เหล่านี้เรียกว่า สมมุติเทพ

อุบัติเทพ เป็นอย่างไร

คือ เทวดา ชั้น จาตุมหาราช เทวดา ชั้น ดาวดึงส์ ฯลฯ เทวดา ผู้นับเนื่องในหมู่ พรหม และเทวดา ชั้นสูง กว่านั้น เหล่านี้เรียกว่า อุบัติเทพ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม30 ข้อ32: 160)

สวรรค์ 6 ชั้น เรียงจากชั้นต่ำขึ้นไปดังนี้

1.จาตุมหาราชิกา เมื่อเป็น มนุษย์ ทำบุญไม่ค่อยเป็น ไม่รู้หลักการทำบุญ และไม่ค่อย ได้สั่งสมบุญนาน ๆ ทำครั้งหนึ่ง เมื่อทำ ก็ทำน้อย หรือทำบุญ เอาคุณ บุญที่ได้ ก็ไม่บริสุทธิ์ บาปในตัว ก็มีอยู่ แต่ว่าบุญมากกว่า เมื่อละโลก ใจนึกถึงบุญก่อน ก็ไปสวรรค์ชั้นนี้ ซึ่งตั้งอยู่ ณ. เชิงเขาสิเนรุ สวรรค์ชั้นนี้ มีความหลากหลาย มากที่สุด เพราะอยู่ใกล้ชิด กับพื้นมนุษย์ มากกว่าสวรรค์ ชั้นอื่น ๆ และมี บางส่วนที่อยู่ซ้อน กับภูมิมนุษย์ สวรรค์ชั้น นี้มีท้าวมหาราช 4 หรือห้า จตุโลกบาล ปกครอง คือ ท้าวธตรฐ จอมคนธรรพ์ ครองทิศตะวันออก ; ท้าววิรุฬหก จอมกุมภัณฑ์ ครองทิศใต้; ท้าววิรูปักษ์ จอมนาค ครองทิศตะวันตก; ท้าวกุเวร หรือเวสสวัณ จอมยักษ์ ครองทิศเหนือ

2. ดาวดึงส์ เมื่อครั้ง เป็นมนุษย์ ทำบุญ เพราะเห็นว่า เป็นสิ่งดีงาม เป็นสิ่งที่ควรทำ กระทำแล้ว ก็สั่งสมบุญ สั่งสม ทวารธรรม มีหิริ โอตตัมไปด้วย แดนที่อยู่ของเทพ 33 มีท้าวสักกะ หรือพระอินทร์ เป็นจอมเทพ บางทีเรียก ไตรตรึงส์

3. ยามา ทำบุญเพราะ อยากสืบทอด รักษา ประเพณี แห่งความดีงาม นั้นเอาไว้ ทำนองว่า วงศ์ตระกูล สร้างสม ความดี มาเท่าไร ก็อยาก รักษา ประเพณีไว้ หรือผู้หลัก ผู้ใหญ่ สอนอย่างไร ก็ทำตาม กันไปอย่างนั้น เช่น เห็นปู่ย่า สร้างโบสถ์ บำรุงวัด ก็ทำ ตามนั้น แดนที่อยู่ แห่งเทพ ผู้ปราศ จากทุกข์ มีท้าวสุยาม เป็น ผู้ปกครอง

4. ดุสิต ประราธนา จะสงเคราะห์โลก ให้ชาวโลก มีความสุข มีความคิด ที่ยิ่งใหญ่ ไม่ใช่เพื่อ ตนเอง อย่างเดียว แต่เพื่อสงเคราะห์โลก เพื่อนมนุษย์ และสัตว์ ทั้งหลายด้วย แดนที่อยู่ แห่งเทพ ผู้เฝ้าอ้อมด้วย สิริสมบัติ ของตน มีท้าวสันดุสิต เป็นจอมเทพ ถือเป็นที่ อุบัติของพระโพธิสัตว์ ในพระชาติ สุดท้ายก่อน จะเป็น พระพุทธเจ้า และเป็น ที่อุบัติ ของ พระพุทธมารดา

5. นิมมานรดี เห็นผู้อื่น ทำบุญ แล้วได้รับ การยกย่อง สรรเสริญจึงอยาก ทำบุญนั้นบ้าง อยากเป็น อย่างนั้นบ้าง แดนที่อยู่ ของเทพผู้มีความยินดี ในการเนรมิต มีท้าวสุนิมมิต เป็นจอมเทพ ถือกันว่า เทวดาชั้น นี้ ประราธนา สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ย่อมเนรมิต ได้เอง

6. ปรมนิมิตวสวัตตี ทำบุญด้วย ความเลื่อมใส เคารพในทาน ทำแล้ว มีความรู้สึก ปลื้มใจ ในบุญที่ ทำ นั้น แดนที่อยู่ แห่งเทพผู้ยังอำนาจ ให้เป็นไป ในสมบัติ ที่ผู้อื่น นิรมิตให้ คือ เสวยสมบัติ ที่เทพพวกอื่น เนรมิต ให้ มี ท้าววสวัตตี เป็นจอมเทพ

วิสุทธิตเทพ เป็นอย่างไร

คือ พระตถาคต สาวกของพระตถาคต พระอรหันตชีนาสพ และพระปัจเจกสัมพุทธเจ้า เหล่านี้ เรียกว่า วิสุทธิตเทพ (พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตโต), 2558: 82)

ลักษณะของเทพหรือเทวดาที่อยู่แดนสวรรค์

“ความ เป็นเทพ หรือเทวะ หรือเทวดา หรือเทพเจ้า หรือ พระเจ้า” ซึ่ง อยู่สวรรค์ หรือ เนื้อแท้ ก็คือ สุขภาวะ ทาง จิตวิญญาณ ว่า เทพ เทวะ เทวดา เทพเจ้า พระเจ้า คือ ภาษา ที่เรียกขาน นามธรรม เชิงเดียวกัน ซึ่งเป็น คำ เรียกแทน กันได้

ประเด็น แรกที่สุด ที่จะ ชี้ชัด ระบุกัน ลงไปให้ สำคัญก่อนอื่น ก็คือ เทวดา หรือเทพเจ้า หรือพระเจ้า นี้ ต้องเป็น “จิต” หรือ “วิญญาณ” เท่านั้น นอกจาก “จิตวิญญาณ” แล้ว จะไม่มีอะไร เป็น เทพ หรือเทวะ หรือเทวดา หรือเทพเจ้า หรือพระเจ้า ได้เป็น อันขาด

ดังนั้น “เทวดา หรือ เทพเจ้า หรือพระเจ้า” จึงอยู่ในที่ไหน ๆ หรือ อยู่ใน ที่นอจาก “จิตวิญญาณ” ไม่ได้เลย เพราะ “เทวดาหรือเทพเจ้า หรือ พระเจ้า” คุณสมบัติเป็น “นามธรรม” ไม่ใช่ “วัตถุธรรม”

ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ ต้นไม้ ก้อนหิน ดวงอาทิตย์ ฤดู พืช สัตว์ ทางเคมี สมบัติ ทางฟิสิกส์ ฯลฯ หรือ อะไร ที่มีชื่อ “จิต” มีชื่อ “วิญญาณ” เป็น “เทพ หรือ เทวดา หรือ เทพเจ้า” ไม่ได้ เด็ดขาด

ผู้นั้นก็ รู้จัก รู้แจ้ง รู้จริงในความเป็น “เทพ หรือ เทวดา” หรือความเป็น “เทพเจ้า” และ จะ รู้จัก รู้แจ้ง รู้จริง ความเป็น “ผีหรือซาตาน” อีกด้วย เพราะ ความเป็น “ผีหรือซาตาน” ก็อยู่ในจิต คือจิต คือ วิญญาณ ไม่นอก ไปจาก จิตจากวิญญาณ “วัตถุธรรม” เป็น “ผีหรือซาตาน” ไม่ได้ เช่นเดียว กันกับ เทวดา หรือเทพเจ้า หรือพระเจ้า” ดังนั้น ชากคนตาย ที่เป็น วัตถุธาตุ จึงไม่ใช่ผี เป็นผีไม่ได้ แต่ คนสับสน หลงผิด กันไปเอง เพราะความ ไม่รู้จริง รู้แจ้ง ในสัจธรรม

“จิต วิญญาณ บริสุทธิ” นี้ก็ถึง ขึ้นเป็น “เทวดา หรือเทพเจ้า” ขึ้นยอด เข้าถึง ความเป็น “วิสุทธิเทพ” ได้แก่ “จิตวิญญาณ” ของผู้นั้นก็เท่ากับ “เป็นอันหนึ่ง อันเดียว กันกับพระเจ้า” เพราะมี คุณลักษณะเดียวกันกับ “พระเจ้า” นั่นเอง นั่นคือ ความเป็นจริงของ คุณลักษณะที่เรียกว่า “เมตตา-กรุณา-มูทิตา-อุเบกขา” ก็เกิดจริง เป็นจริง หรือคุณลักษณะ เป็น “พระ จิตวิญญาณ บริสุทธิ พระผู้สร้าง พระผู้ประทาน” ก็เกิดจริง เป็นจริง ทั้งนั้น ไม่มี อุกุศลใด ๆ ซ่อนแฝง ปนปรุ่ก ทั้งลึก ทั้งตื้น แน่แท้

“ปรมัตถประโยชน์” หมายความว่า รู้แจ้ง เห็นจริงใน สิ่งที่เป็นประโยชน์แท้ ประโยชน์จริง นับเป็น ประโยชน์ชั้นสูง ไปจนถึง ชั้นปลายสุด ไม่ใช่ ประโยชน์ที่เป็น แค่ โลกียธรรม หรือโลกธรรม แต่เป็นประโยชน์ ที่เป็นโลกุตระ ที่เดียว

ซึ่งไม่ใช่ประโยชน์ ที่เป็นแค่ ละชั่ว ประพฤติดี เป็นคุณงามความดี ด้านจริยธรรมเท่านั้น แต่เป็น ประโยชน์ อันสามารถ ลด ละ เลิก กิเลสได้แท้ เกิดเป็น อาริยบุคคล เปลี่ยนแปลง จิตวิญญาณ ได้อย่างจริง จนมันคงยั่งยืน ไม่เปลี่ยนแปลง วกวน เวียนกลับคืน มาอีก เด็ดขาด ประโยชน์สูงสุด ที่มนุษย์ พึงได้ พึงถึง ก็คือ นิพพาน

เพราะมี “ปรมัตถปฏิบัติ” หมายความว่า ข้อปฏิบัติ หรือแนวทาง ประพฤติ จนได้ประโยชน์ ที่เป็น ความจริง แท่อย่างย้ง ถึงขั้น “สูงสุด” ที่เดียว ซึ่งประโยชน์ ที่เป็นความจริง อย่างย้ง สูงสุด อันมนุษย์ ควรจะ ได้ จะเป็น ก็คือ ความเป็น “อาริยบุคคล” เพราะเป็นคนเจริญ ชนิดที่ ไม่เป็นภัย ต่อตน ต่อผู้อื่น แท้จริง แถม เป็น ผู้มีประโยชน์ต่อตน ต่อผู้อื่น อย่างบริสุทธิ์ สะอาด ซื่อตรงเป็นสัจจะ ไม่เป็นทาสอามิส

สวรรค์ 6 ชั้น คือของคณเฑาะว์ คนอริชชา อยู่ในสวรรค์ สวรรค์ก็คือนรก นรกก็คือสวรรค์ เป็นอันเดียวกัน เป็นทเวะเป็นของคู่ เสพสิ่งที่ปรุ่กแต่งขึ้นมา ทเวะ ที่เสพสม สุขสม สมสูในตัวเอง คือเรียก ว่าพวกไส้เดือน ไม่หมดพันธุ์ ไม่หมดเชื้อ เป็นพวก ที่ฆ่าไม่ตาย เอาไปฆ่า ด้วยหอกร้อย เล่มเช้า กลางวัน เย็น ก็ไม่ตาย

ไม่มี “สวรรค์-นรก” ในจิต คือ “ไม่มีภพ-ไม่มีชาติ” เพราะ “ภพ” ก็ดี “ชาติ” ก็ดี ปุ่กชน ทั้งหลาย ที่ “อริชชา” ยังไม่ รู้จัก รู้แจ้ง รู้จริง ความเป็น “ภพ” เป็น “ชาติ” นั่นเอง

สวรรค์ ก็เป็น “ภพ” นรก ก็เป็น “ภพ” ที่ผู้วิชชา ทำกรรมใด ที่ย้ง อริชชา จึงเป็น การกระทำ(กรรม) ที่มีความ เป็นชาติ เป็น นรก เป็น สวรรค์ ถ้าไม่ เป็นนรก(ทุกข์) ไม่เป็น สวรรค์(สุข) ก็คือ ไม่ทุกข์-ไม่สุข (อทุก

ขมสุข หรือ อุเบกขา) ซึ่ง ไม่ทุกข์-ไม่สุข นี้แหละ เป็นได้ตาม ธรรมชาติ ของชีวิต สามัญ ของปุถุชน เรียกว่า “เคหสิต อุเบกขาเวทนา”

เพราะ สามัญทั่วไป ของปุถุชน “ไม่ทุกข์-ไม่สุข” นั่นคือ “ความรู้สึก กลาง ๆ เฉย ๆ” ที่มี เป็นธรรมดา ของ ปุถุชนสามัญ เป็น “สมมุติธรรม” ชาวโลกียะ เป็นการพักยก ของอารมณ์

หรือแม้ จะศึกษา ปฏิบัติแต่ยัง มิจฉาทิฎฐิ กันอยู่ ก็ยัง “ไม่ทุกข์-ไม่สุข คือ “ความรู้สึกกลาง ๆ เฉย ๆ” ที่เป็นโลกีย์ อยู่ ยังไม่ใช่ เนกขัมมสิต อุเบกขา ที่เป็นอาริยะ

หนทางสู่สวรรค์ของเถรวาท

หมู่สัตว์ที่ ประกอบ กายสุจริต วชิสุจริต มโนสุจริต ไม่กล่าวร้ายพระอริยะ มีความ เห็นชอบ ชักชวน ผู้อื่น ให้ทำกรรมตาม ความเห็นชอบ พวกเขา หลังจาก ตายแล้ว จะไปบังเกิด สุกตฺโลกสวรรค์ (พระไตรปิฎก ภาษานบาลี เล่ม1 ข้อ14: 7)

สวรรค์	ความเหมือน	ความต่าง	ระหว่างมหายานกับเถรวาท
กายสุจริต วชิสุจริต มโนสุจริต	*		
ไม่กล่าวร้ายพระอริยะ	*		
มีความเห็นชอบ	*		
ชักชวนให้ผู้อื่นทำกรรมตาม	*		
เกิดบนสวรรค์แล้ว ไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา		*	เถรวาทถือว่าเมื่อเสวยวิบากบนสวรรค์ สิ้นแล้ว ก็จะสู่สุคติโลกมนุษย์ เป็นมนุษย์ ทำกายสุจริต วชิสุจริต มโนสุจริต นรก กำเนิดดิรัจฉาน เปตวิสัย ก็ยังสามารถไปเกิดได้อีก ยกเว้น พรหมชั้นสุทธาวาส
กตัญญูกตเวทิต	*		
ยึดพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง	*		

สวรรณค์	ความเหมือน	ความต่าง	ระหว่างมหายานกับเถรวาท
จิตมั่นคงต่อ โพธิญาณ	*		
สวดระลึกถึงพระอมิตาภะ		*	*เถรวาทเชื่อเรื่องกรรม จะไปสวรรค์ ได้วิบากกรรมดีต้องมากกว่า “บาป”
ตั้งปณิธานไปเกิดใน สุขาวดี		*	*เถรวาทเชื่อเรื่องกรรม ตั้งปณิธาน แต่ไม่ทำกรรมดี ไปสวรรค์ ไม่ได้
ศีลสัมบูรณ์	*		
มีความกรุณา	*		
เชื่อกฎแห่งกรรม	*		
รู้แตกฉานในธรรม	*		
เลื่อมใสในนิกาย	*		
ศีลอุโบสถ	*		
เลี้ยงดูบิดามารดา	*		

สรุป

สวรรณค์ใน นิกายสุขาวดี มหายน คือดินแดน สวรรณค์ อันมีความสุขตลอดกาล ผู้ที่จะไป สวรรณค์ได้ ต้องมี ศีลสัมบูรณ์ มีความรู้แตกฉานในธรรมเลื่อมใสในนิกาย เชื่อกฎแห่งกรรม รักษาศีลอุโบสถ เลี้ยงดู บิดามารดา มีมนุษยธรรม

เมื่อใกล้ตาย ได้ฟัง เรื่องสุขาวดี และมี จิตเลื่อมใส เมื่อตายจะได้เกิด ในสุขาวดี สำหรับ ผู้ทำอกุศล แต่ได้ฟังเสียงสวด พระธรรม หรือมี ผู้สอน ให้ระลึกถึง พระอมิตาภะ เมื่อตายจะได้ ไปเกิดในดอกบัว นาน 77 วัน จึงจะบาน

หลังจาก นั้นต้อง ฟังธรรมนานถึง 10 กัลป์ จึงจะได้เป็นพระอรหันต์ ผู้ทศศีล มีทุกคติ เป็นที่หมาย เมื่อใกล้ตาย มีผู้สอนให้ระลึกถึงพระอมิตาภะ เมื่อตาย จะไปเกิด ในดอกบัวนาน 6 กัลป์ จึงจะบาน เมื่อฟังธรรม

จึงเริ่มตั้ง ปราบปราม พุทธภูมิ สำหรับผู้ทำ อกุศลไว้มาก มีอบายภูมิ เป็นที่หมาย แต่มีผู้สอน ให้ระลึกถึง พระอมิตาภะ แล้วทำตาม อยู่ชั่ว 10 ขณะจิต เมื่อตาย จะไปเกิด ในดอกบัว นานถึง 12 กัลป์จึง จะบาน

ส่วน สวรรค์ ของ เถรวาท ถือเป็น ภพชาติ ซึ่งยัง สามารถนำไปสู่สังสารวัฏ เถรวาทมอง ไปที่ ปรมาตม ประโยชน์ คือ ประโยชน์สูงไปจน ถึงขั้นปลายสุด คือ นิพพาน ไม่ใช่ประโยชน์ แคโลกียธรรม คือ ละชั่ว ประพฤติดี แต่สามารถ ลด ละ เลิก กิเลสได้ เปลี่ยน จิตวิญญาณ ได้อย่างแท้จริง ไม่เปลี่ยนแปลง วกวนเวียน กลับคืน เป็นสภาวะจิตวิญญาณ ที่บริสุทธิ์ เป็นสภาวะจิต ที่กิเลสทั้งปวง ล้วนเกลี้ยงแล้ว คือ 1.ไม่มีอะไรเปรียบ ได้ (นัตถิ อุปมา) 2.ไม่มีอะไรห้ำหั่นได้ (อสังหริ่ง) 3.ไม่กลับกำเริบ (อสังกุปัง) 4.เที่ยง (นิจจัง) 5.ยั่งยืน (ธวัง) 6.ตลอดกาล (สัสตัง) 7.ไม่แปรปรวน เป็นธรรมดา (อวิปริณามธัมมัง) (พระไตรปิฎกภาษาบาลี เล่ม30 ข้อ120: 390)

บรรณานุกรม

พระไตรปิฎกภาษาไทย. (2539). **ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระไตรปิฎกภาษาบาลี. (2553). **ฉบับมหาจุฬาเตปิถัก, ๒๕๐๐**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต).(2558). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 30. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิธรรมทานกุศลจิต

ประสงค์ แสงบูรณ. (2564). **พระพุทธศาสนาหายาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัต. (2471) **อมิตายะสูตร (ฉบับกุมารชีวะ)**. ม.ป.พ.

เปลื้อง ณ นคร. (2522). **พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน**.กรุงเทพมหานคร : บริษัทไทยวัฒนาพานิช

ส.สีมา. (27 พฤษภาคม 2564). **สุขาวดีคืออะไร ทำอย่างไรจึงจะได้เข้าสู่แดนสวรรค์อันบริสุทธิ์ของชาวพุทธ**. สืบค้นวันที่ 10 ธันวาคม 2563, จาก https://www.silpa-mag.com/culture/article_68025